ALOITUSTEHTÄVÄ

Mitä virke tarkoittaa?

Keskustelkaa pareittain. Valitkaa merkitykseltään sama vaihtoehto.

1. Opiskelija tarkisti lähteet kirjoitettuaan esseen.

A Ennen esseen kirjoittamista

B Esseen kirjoittamisen jälkeen

C Samalla kun kirjoitti

2. Tutkijat havaitsivat osallistujien hyötyvän harjoittelusta.

A Osallistujat hyötyivät harjoittelusta tutkijoiden mukaan.

B Osallistujat halusivat hyödyttää tutkijoita.

ALOITUSTEHTÄVÄ

Aloitustehtävän vastaukset

1. Oikea vastaus: B

- kirjoitettuaan = sen jälkeen, kun oli kirjoittanut
- Essee kirjoitettiin ensin, lähteet tarkistettiin sen jälkeen.

2. Oikea vastaus: A

- havaitsivat … hyötyvän = havaitsivat, että … hyötyvät
- Ilmaus kertoo tutkijoiden havainnosta, ei tarkoituksesta.

Miten päättelit merkityksen? Mikä sanan osa auttoi?

Mikä on lauseenvastike?

Lauseenvastike vastaa merkitykseltään sivulausetta.

SIVULAUSE

Tutkijat havaitsivat, että opiskelijat tarvitsevat harjoitusta.

LAUSEENVASTIKE

Tutkijat havaitsivat opiskelijoiden tarvitsevan harjoitusta.

Tunnusmerkit

- Sivulauseessa on persoonamuotoinen verbi: tarvitsevat.
- Lauseenvastikkeessa on infiniittinen verbimuoto: tarvitsevan.
- Lauseenvastike ei yleensä erotu pilkulla päälauseesta.

Neljä tavallista rakennetta

Eri muodot ilmaisevat eri merkityksiä.

A REFERATIIVINEN	Mitä sanotaan tai havaitaan?	**Tutkijat huomasivat opiskelijoiden oppivan.**
B TEMPORAALINEN	Milloin?	**Opiskelija oppi lukiessaan.**
C FINAALINEN	Mitä tarkoitusta varten?	**Hän luki oppiakseen.**
D MODAALINEN	Millä tavalla?	**Hän oppi harjoitellen.**

YHTEINEN HARJOITUS

Tunnista merkitys

Mihin kysymykseen lauseenvastike vastaa?

1 Tutkija kertoi kokeen onnistuneen. = Tutkija kertoi, että koe onnistui.

Mitä kertoi? / Milloin? / Miten?

2 Opiskelija etsi lisätietoa ymmärtääkseen tekstin. = Opiskelija etsi lisätietoa, jotta hän ymmärtäisi tekstin.

Miksi? / Milloin? / Mitä kertoi?

3 Opiskelija kuunteli luentoa kirjoittaen muistiinpanoja. = Opiskelija kuunteli luentoa siten, että (hän) kirjoitti muistiinpanoja.

Miten? / Miksi? / Mitä huomasi?

4 Luettuaan artikkelin hän laati tiivistelmän. = Kun hän oli lukenut artikkelin, hän laati tiivistelmän.

Milloin? / Miten? / Miksi?

Tunnistusharjoituksen vastaukset

1	**REFERATIIVINEN**	kokeen onnistuneen = että koe onnistui
2	**FINAALINEN**	ymmärtääkseen = jotta hän ymmärtäisi
3	**MODAALINEN**	kirjoittaen = niin, että kirjoitti
4	**TEMPORAALINEN**	luettuaan = kun oli lukenut

A Referatiivinen lauseenvastike

Vastaa usein että-lausetta.

ETTÄ-LAUSE

Tutkijat huomasivat, että liikunta parantaa hyvinvointia.

Luulin, että sinä olit käynyt Espanjassa.

REFERATIIVIRAKENNE

Tutkijat huomasivat liikunnan paranta**van** hyvinvointia.

Luulin sinun käy**neen** Espanjassa.

Tunnista käyttötapa

- Pääverbissä esimerkiksi: sanoa, kertoa, huomata, uskoa, tietää, havaita.
- Rakenne ilmaisee, mitä joku väittää, havaitsee tai ajattelee.
- **va-partisiipin** genetiivi tai **nut-partisiipin** genetiivi

A Nykyinen tai myöhempi tapahtuma

Verbin muoto: VA-partisiipin genetiivi (tekevän-rakenne).

1 PERUSMUOTO

oppia

→

2 VA-PARTISIIPPI

oppiva

→

3 GENETIIVI

oppivan

Lisää esimerkkejä

- lukea → lukeva → lukevan
- tehdä → tekevä → tekevän
- olla → oleva → olevan

Koko virke

- Tutkijat havaitsivat opiskelijoiden oppivan nopeasti.
- = Tutkijat havaitsivat, että opiskelijat oppivat nopeasti.

REFERATIIVINEN

A Aikaisemmin tapahtunut asia

Verbin muoto: NUT-partisiipin genetiivi (tehneen-rakenne).

1 PERUSMUOTO	2 NUT-PARTISIIPPI	3 GENETIIVI
lukea	**lukenut**	**lukeneen**

Lisää esimerkkejä

- tehdä → tehnyt → tehneen
- vastata → vastannut → vastanneen
- olla → ollut → olleen

Koko virke

- Tutkijat arvelivat osallistujien lukeneen ohjeet.
- = Tutkijat arvelivat, että osallistujat olivat lukeneet ohjeet.

Aikamuodon sijasta ajatellaan **aikasuhdetta**: tapahtuiko asia jo ennen havaintoa?

A Kuka tekee?

Eri tekijä → genetiivi. Sama tekijä → omistusliite.

ERI TEKIJÄT

- Tutkija huomasi opiskelijan oppivan.

= Tutkija huomasi, että opiskelija oppii.

- opiskelija → opiskelijan (genetiivi)

SAMA TEKIJÄ

- Opiskelija huomasi oppivansa.

= Opiskelija huomasi, että hän itse oppii.

- oppiva + -nsa → oppivansa

Omistusliitteitä:

minä -ni • sinä -si • hän -nsa/-nsä

me -mme • te -nne • he -nsa/-nsä